

ACC. N:R M. 12716: 1-8.

Landskap: ~~Småland~~ Öland Upptecknare: Eva Lis Nöngård
Härad: Alquistum Berättare: Anna Eriks Öns
Socken: Torslunda Berättarens yrke: Änka efter lantbrukare
Uppteckningsår: 1953 Född år 1874 i Tåvelstun

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Papeter. s. 1-8

(sid. 8 teckning)

(Delarvar på
Lu F 73)

Anna Erikson berättar om tapeter i sitt
barndomshem (stor gård)

1.

Strax före min födelse fanns det tapeter^{*} länge före
min tid.

Den första tapeten jag minns varit
satt ca. 2 år före min födelse. Det var i
millerkammaren (frindre firtum) Den
var vist från utlandet.

Den var vit med svarta fig. - hästar
och soldater som red - fig. var
spridda över tapeten utan speciell ord-
ning.

Folk gjorde sig ärende hit bara för att
se den.

1879 ca. tapetsades rummet på nytt. Den
nya tapeten var färdig med blommor
emellan ränderna, brungrå botten.

* Har inte kunnat spåra någon annan benämning

Ränder ansågs särskilt fint då och många kom för att se dem också.

I vardagsrummet, som tapetserades några år efter firummet hade vi mörka blommiga tapeter, i taket ljusare, små blommiga.

Taktapeter fanns i alla rummen, de förnyades varje sommar, de blev fort murrökta och fula.

Rummet (salen) där vi hade kalas och läsmöten tapetserades däremot inte förrän jag var 8-9 år, det var då det enda rummet förutom köket som inga tapeter hade. Det var nakna, mössjeda (stoppade med trasor, torrt gräs el. spöslag) väggar där, folk tyckte det var konstigt men vi ville vänta med att tapetsera till det blev bröllop eller begravning.

Det blev ett läsmöte som till sist blev
anledningen.

Jag minns ej hur den tapeten såg ut,
kanske randig, färger grönt, grått, svart

Alla taktapeter var ljusa, småblommiga.
Tapeter i vardagsrum och sängkammaren
storblommiga, mörka, i fönsterrummen
gämn randiga med blommor.

I köket målades blommor med krita
uppblandat med blåelse på den vit-
menade väggen.

Samma målning fanns i vardagsrum-
met innan vi fick tapeten där. (ca. 1879)

Även i talliga hem målades alla väg-
gar på det viset, men det ansågs
farligt, man kunde få lungrot av de kalla

murarna. (Tapeten ansågs tydligen värmebevarande.)

Det var regel att man aldrig klistrade tapeten bakom möblerna, det var lyx.

Ofta klistrades endast en del av rummet omkring med tapet eller med teckningar (det var fint då, se!) som man fick av prästen eller vem som annars hade.

Om man ville markera att den del av rummet var finare kunde inte Anna E. svara på, det verkar dock sannolikt.)

Det var också mycket vanligt att klistra en bit av ^{en} tapeten över den andra som fris under taket. Helt skulle den (5-10 cm bred)

frisen vara enfärgat om rummet i övrigt
var randigt eller blommigt - men man
tog vad man hade, det var inte så
noga. Inte gjorde det något heller
att man ökade med en tredje tapet
ifall den andra inte räckte.

5

Träpaneler förekom, t.o.m. i finrum-
met. Murbruk o. kalk hade man aldrig
där.

Tapeter köpte vi i Kalmar, man skickade
bud med varandra... och ville gärna ha
samma tapeter som de andra, det var
bara roligt!

Dessutom kom det folk från Småland och
ville tapetsera så fort de hörde det var

något nybygge, bröllop eller begravning.
De hade tapetprov med sig på enkärn.
De var alltid mycket angelägna att få
arbets, så man nej, trängde de sig
fram för att få en blick av tapetens
tillstånd. Överhuvudtaget var de fram-
fusiga och illa sedda.

Helst ville man tapetsera själva - ofta
var det kvinnorna som gjorde det - här
var det alltid mor.

Under tapeten hade man gråpapper. Tapeten
fästes med järnspike (tråpugg ibland?)
och klistrades fast med kokt rågmjöl.
En list av papper eller trä klistrades
överst för att dölja spiken.

Det fanns tapeten till 5 öre rullen (?), 5 öre

ACC. N:R M. 12716:7

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Var väl vanligare, men jag minns ännu
att vår fina raudiga tapet i Miller-
kammaren kostade 1.25 rullen. (Såldes alltså
i rulle).

7

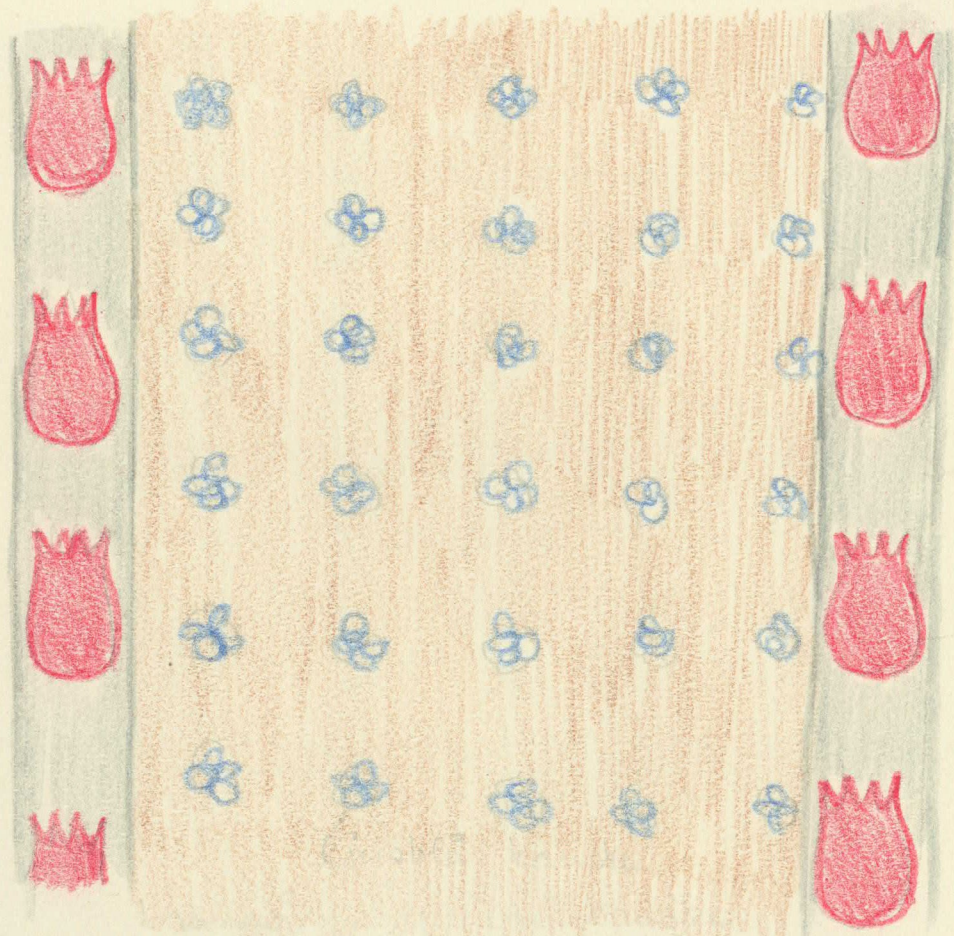
Tapeten bytte vi väl var 4 år, då
hade den gamla hunnit bli smutsig
och kanske ommodern (?).
Man bytte gärna till någon kontrast -
eftersom raudiga, mörka, blommiga, ljusa.

Den 3:e tapeten i Millerkammaren hade stora
röda pioner ...

M.12716: 8.

FOLKLIVSARKIVET
LUND

upptill enfärgat
bård, bred som
en tumme.

Försök till rekonstruktion av tapet Nr 2 i fönsterrum-
met 1879 - efter Anna Eriksons anvisningar.